

Charles R. Cross

IZBA PLNÁ
ZRKADIEL

N

CHARLES R. CROSS

**IZBA PLNÁ
ZRKADIEL**

Životopis Jimiho Hendrixa

Charles R. Cross

**IZBA PLNÁ
ZRKADIEL**

**ŽIVOTOPIS
JIMIHO HENDRIXA**

Charles R. Cross
Room Full of Mirrors: A Biography of Jimi Hendrix

Copyright © 2005 by Charles R. Cross
All rights reserved.

Translation © Kristína Karabová
Cover photo © by Chris Walter/WireImage
Back photo © by David Redfern/Redferns
Design & Layout © Miro Čevela
Slovak edition © 2025 by N Press, s. r. o.

ISBN 978-80-8230-390-5

*Môjmu otcovi,
ktorý mi, keď som bol malý,
v objatí čítal komiks Princ Valiant.*

OBSAH

Poznámka autora	15
Predslov: IZBA PLNÁ ZRKADIEL	20
<i>Liverpool 9. apríl 1967</i>	
Kapitola prvá: LEPŠIE NEŽ KEDYSI	26
Seattle, štát Washington <i>január 1875 – november 1942</i>	
Kapitola druhá: KÝBEL' KRVI	36
Vancouver, provincia Britská Kolumbia <i>1875 – 1941</i>	
Kapitola tretia: NADPRIEMERNE BYSTRÝ	46
Seattle, štát Washington <i>september 1945 – jún 1952</i>	
Kapitola štvrtá: ČIERNY RYTIER	57
Seattle, štát Washington <i>júl 1952 – marec 1955</i>	
Kapitola piata: JOHNNY GITARA	66
Seattle, štát Washington <i>marec 1955 – marec 1958</i>	

Kapitola šiesta: TALL COOL ONE	77
Seattle, štát Washington <i>marec 1958 – október 1960</i>	
Kapitola siedma: ČARO ŠPANIELSKÉHO HRADU	90
Seattle, štát Washington <i>november 1960 – máj 1961</i>	
Kapitola ôsma: DZIVÝ BRAT	99
Fort Ord, štát Kalifornia <i>máj 1961 – september 1962</i>	
Kapitola deviata: LOVEC LEBIEK	111
Nashville, štát Tennessee <i>október 1962 – december 1963</i>	
Kapitola desiatá: REPUBLIKA HARLEM	122
New York, štát New York <i>január 1964 – júl 1965</i>	
Kapitola jedenásta: FAREBNÉ SNY	131
New York, štát New York <i>júl 1965 – máj 1966</i>	
Kapitola dvanásta: MOJE PROBLÉMOVÉ DIEŤA	142
New York, štát New York <i>máj 1966 – júl 1966</i>	
Kapitola trinásta: ČIERNY DYLAN	152
New York, štát New York <i>júl 1966 – september 1966</i>	
Kapitola štrnásť: DIVOCH Z BORNEA	163
Londýn <i>september 1966 – november 1966</i>	

Kapitola pätnásta: POCIT SLOBODY	177
Londýn <i>december 1966 – máj 1967</i>	
Kapitola šestnásta: Z CHÝRU LEGENDA	192
Londýn <i>jún 1967 – júl 1967</i>	
Kapitola sedemnásta: ČIERNY HLUK	205
New York, štát New York <i>august 1967 – február 1968</i>	
Kapitola osemnásta: KOZMOTRASENIE NOVEJ HUDBY	217
Seattle, štát Washington <i>február 1968 – máj 1968</i>	
Kapitola devätnásta: PRVÝ NA MESIACI	233
New York, štát New York <i>júl 1968 – december 1968</i>	
Kapitola dvadsaata: HUDBA ELEKTROCIRKVI	247
Londýn <i>január 1969 – máj 1969</i>	
Kapitola dvadsaata prvá: ŠŤASTIE A ÚSPECH	258
Toronto, Kanada <i>máj 1969 – august 1969</i>	
Kapitola dvadsaata druhá: GYPSY, SUN AND RAINBOWS	271
Bethel, štát New York <i>august 1969 – november 1969</i>	
Kapitola dvadsaata tretia: KRÁĽ V ZÁHRADĚ	283
New York, štát New York <i>december 1969 – apríl 1970</i>	

Kapitola dvadsiata štvrtá: KÚZELNÍK	296
Berkeley, štát Kalifornia <i>máj 1970 – júl 1970</i>	
Kapitola dvadsiata piata: DIVOKÝ SMUTNÝ ANJEL	307
Maui, Havaj <i>júl 1970 – august 1970</i>	
Kapitola dvadsiata šiesta: SKÔR NEŽ MIHNEŠ OKOM	318
Štokholm <i>august 1970 – september 1970</i>	
Kapitola dvadsiata siedma: UŽ MI IDE VLAK	332
Londýn <i>september 1970 – apríl 2004</i>	
Doslov: DLHÝ ČIERNY KADILAK	350
Seattle, štát Washington <i>apríl 2002 – apríl 2005</i>	
Zoznam zdrojov	355
Podakovanie	365

POZNÁMKA AUTORA

Ludia, ktorí píšu životopisy, sa často potulujú po cintorínoch a odpisujú epitafy z náhrobkov, ale málokedy sa im pritrafi – tak ako mne počas práce na tejto knihe – stáť vedľa hrobára, ktorý odkrýva dávno stratený hrob. Znovuobjavenie hrobu matky Jimiho Hendrixa bolo najmrazivejším zážitkom za celé štyri roky, čo mi trvalo napísať *Izbu plnú zrkadiel*, a tiež aj nečakaným. Došlo k nemu, lebo som jednoducho nemohol uveriť, že na cintoríne Greenwood Memorial Park nepoznajú presnú polohu hrobu Lucille Hendrix Mitchell, a toľko som otravoval správu cintorína, až nakoniec vyslala pracovníka vyzbrojeného lopatou a prastarým plánikom, aby prehľadal rady rozpadajúcich sa náhrobkov. My životopisci, ktorí si za svoj predmet záujmu vyberieme už zosnulú osobu, v istom zmysle vykopávame hroby a podobne ako doktor Frankenstein sa snažíme – hoci len dočasne a na stránkach kníh – vrátiť do života ľudí, na ktorých životy sme sa zamerali. Naším cieľom je zvyčajne hlavné postavy oživiť, nie hľadať telesné pozostatky či staré rakvy. Nič vás však nepripraví na okamih, keď stojíte na cintoríne uprostred blata a vyjavene sledujete, ako hrobár pripomínajúci nemotorného archeológa zabára lopatu do hliny.

Ak vôbec malo toto moje cintorínske dobrodružstvo nejaké opodstatnenie, vychádzalo zo skutočnosti, že Hendrixov životopis sa začal ešte pred tromi desiatkami rokov akýmsi zvláštnym riadením osudu na rovnakom cintoríne. Práve na cintorín Greenwood Memorial, pár kilometrov južne od Seattlu, som totiž ako dospievajúci fanúšik prvýkrát prišiel vzdať úctu jednej z hudobných legiend. Cestou k hrobu Jimiho Hendrixa mi ako každému pútnikovi v hlave bežali texty mojich obľúbených piesní *Purple Haze*, *Wind Cries Mary* či Jimiho geniálna prerábka Dylanovej *All Along the Watchtower*. Stokrát obohrané platne Jimi Hendrix Experience boli pre mňa, tak ako pre celú generáciu, soundtrackom mladosti. Otec

album *Electric Ladyland* cez steny mojej detskej izby počul toľkokrát, že presne vedel, kedy má zabúchať na dvere – skôr než Jimi prvýkrát stlačí pedál fuzz boxu.

Keď som ako tínedžer stál pri jeho hrobe, o Jimiho minulosti som vedel len pár detailov, ale jeho život bol taký neskutočný a žil ho tak nadoraz, že sa okolo neho zákonite vytvárali legendy. Mnohé články, ktoré som začiatkom sedemdesiatych rokov ako chlapec čítal, vykresľovali Hendrixa ako boha elektrickej gitary, ako ikonu, ktorá by ani nebola smrteľníkom. Stal sa z neho farebný psychedelický obraz na čiernom pozadí, s veľikánskou svätožiarou obklopujúcou afroúčes, presne ako na plagáte, ktorý visel na stene v mojej izbe. Pôsobil záhadne a tak cudzo, že by pokojne mohol byť z inej planéty. Táto tajuplnosť sčasti pramenila z jeho geniálnej hry na gitare – ktorú ani po desaťročiach nikto neprekonal – a čiastočne aj z mediálneho oparu, ktorý okolo neho vytvárala nahrávacia spoločnosť.

V tejto knihe som sa počas štyroch rokov a pomocou 325 rozhovorov pokúsil tento tajomný kód rozlúsknuť a vytvoriť z obrazu toho psychedelického plagátu portrét skutočného človeka. A aj keď som na nej začal riadne pracovať až v roku 2001, v podvedomí som ju začal písať už od svojej prvej návštevy Jimiho hrobu v sedemdesiatych rokoch. Ako spisovateľ, ktorý sa zameriava na hudbu severozápadu USA, som odjakživa vedel, že Hendrix je téma, ktorej sa jedného dňa budem musieť zhostiť, tak ako herec na začiatku kariéry vie, že ho čaká Shakespearovo dielo.

O Jimim som po prvý raz začal písať začiatkom osemdesiatych rokov, keď sa tiež objavili snahy postaviť mu v Seattli pamätník. Hoci vzniklo niekoľko grandióznych nápadov, ako náležite uctiť jeho pamiatku – padali návrhy založiť park alebo pomenovať po ňom ulicu –, myšlienka padla za obeť politickej kampani proti drogám pod heslom „Povedz nie“. Istý televízny komentátor tvrdil, že akékoľvek uctenie si Jimiho by znamenalo glorifikovať „narkomana“. Tieto hysterické prejavy zmarili pôvodné snahy a výsledkom bol kompromisný pamätník v tvare vyhrievaného kameňa s vytesaným Jimiho menom, ktorý umiestnili do úseku africkej savany v seattleskej zoológickej záhrade. To ma podnietilo napísať článok do jedného časopisu, v ktorom som vyhrievaný veľký kameň označil za rasistický a xenofóbny dôkaz toho, ako sa v prevažne bielom Seattli zaznáva hudobné dedičstvo a afroamerická kultúra. Balvan v zoo – stojí tam dodnes, aj keď, ako som pri poslednej návšteve zistil, vyhrievanie už nefunguje – urobil z hrobu Jimiho

Hendrixa ešte dôležitejšie pútnické miesto, pretože len málokto pokladal zoo za vhodné miesto na smútenie či uctenie si jeho pamiatky.

S Jimiho otcom Alom Hendrixom som sa po prvý raz stretol koncom osemdesiatych rokov a urobil som s ním viacero rozhovorov o synovom príbehu a odkaze. Jedna z mojich prvých otázok sa týkala Jimiho hrobu: Prečo má najznámejší ľavoruký gitarista v dejinách rocku na svojom náhrobku vyrytú gitaru pre pravákov? Al odpovedal, že to sa tvorcovia pomníka jednoducho len sekli. Na detaily, najmä keď prišla reč na minulosť jeho zosnulého syna, si Al Hendrix jednoducho nepotrpel.

Al bol taký milý, že ma pozval do svojho domu, ktorý sa už sám osebe podobal na akési Jimiho múzeum kuriozít. Žiadny rodič si nepraje pochovať svoje deti a Ala stihol nešťastný osud – prežiť svojho prvorodeného o tri desaťročia. Steny boli obvešané zlatými platňami a zväčšenými podobizňami Jimiho. Medzi fotkami Jimiho ako bábätko či vo vojenskej uniforme sa našlo niekoľko snímok, ktoré nemôžu chýbať v žiadnej fotokoláži zo šesťdesiatych rokov: Jimi na pódiu na festivale Monterey Pop zapaluje gitaru, Jimi v bielej strapcovitej halene na Woodstocku; Jimi v zamatovom motýľom kostýme vystupuje na festivale Isle of Wight. Steny zdobilo aj pár fotografií Jimiho brata Leona a napodiv aj obrovská maľba Alovho vlčiaka, ktorý mu uhynul. Na stene v suteréne som uvidel dôverne známy obraz – rovnaký psychedelický plagát s bohu podobným Jimim na čiernom pozadí som vlastnil ako dospelávajúci chalan.

Nikdy som sa však Ala Hendrixa nespýtal, prečo sa hrob Jimiho matky na takmer päťdesiat rokov stratil, a už sa ho ani nespýtam, lebo v roku 2002 zomrel. Za tých pár rokov, čo som dokončoval *Izbu plnú zrkadiel*, naveky odišlo najmenej päť ľudí, s ktorými som robil rozhovor, vrátane basgitaristu Experience Noela Reddinga. S Noelom som pri rôznych príležitostiach urobil skoro desať rozhovorov, ale jeho náhla smrť v máji 2003 ma zasiahla, lebo som si uvedomil, že mi v rozhovore dva týždne predtým vyrozprával svoj príbeh naposledy. Pri písaní knihy sa ma občas zmocňoval dojem, že dejiny Jimiho éry sa pomaly vytrácajú, a táto pomínutelnosť dodávala môjmu rozsiahlemu bádaniu ešte väčšiu relevanciu a naliehavosť.

Viedol som však aj rozhovory a navštívil miesta, kde som Jimiho Hendrixa doslova cítil, akoby som cítil jeho dych. Na Jackson Street v Seattli, vo voľakedajšom centre nočného života černošskej komunity na Severozápade – medzi výkladmi obchodov, ktoré pred päťdesiatimi rokmi fungovali ako

kluby, kde hrávali miestne talenty ako Ray Charles, Quincy Jones a Jimi –, sa dajú nájsť čriepky života, ktoré si tú dobu stále dobre pamätajú. Len kúsok od Dvadsiatej tretej avenue stojí na prázdnom pozemku dom, v ktorom Jimi vyrastal – zachovali ho, aby ho v budúcnosti mohli eventuálne vyhlásiť za pamiatku. Zastavte sa v kvetinárstve na rohu a dámy za pultom vám povedia, že si pamätajú Jimiho ešte ako žiaka základnej školy v Leschi. Naproti v Starbuckse každé ráno popíja kávu sivovlasý pán, ktorý kedysi trsal jitterbug s Jimiho matkou Lucille. A v neďalekom domove dôchodcov sedí v invalidnom kresle osemdesiatosemročná Dorothy Harding a rozpráva o tom, ako opatrovala Jimiho, i o búrlivej noci, keď sa narodil.

Väčšina ľudí v černošskej komunite v Seattli Jimiho Hendrixa poznala a stále pozná pod jeho rodinnou prezývkou „Buster“. V tejto knihe ho tak často oslovujú najmä jeho príbuzní. Tiež som si dovoľil vo všetkých životných fázach Hendrixovho života písať jeho meno ako „Jimi“, aby som bol konzistentný a vyhol sa zámene s Jimiho najlepším kamarátom z detstva Jimmym Williamsom, ktorý sa v tomto životopise často vyskytuje. Hendrix začal svoje meno písať ako „Jimi“ až od dvadsiatich dvoch rokov, ale aj potom pre väčšinu príbuzných a známych zo Seattlu zostal „Buster“.

Pátranie po Busterovi ma veľakrát zaviedlo na Jackson Street, ale aj do tienistých zákutí Londýna, San Francisca, Los Angeles, Harlemu, Greenwich Village a na ďalšie miesta po celom svete. Doviedlo ma na sever Anglicka do pivom napáchnutých tančiarní, kde kedysi hrali Experience, i do zatuchnutých pivníc v Seattli, v ktorých dospievajúci Jimi Hendrix cvičil s chlapcami zo štvrte na gitare. Priviedlo ma aj pred zaprášené záznamy zo sčítania ľudu a na cintoríny, ako napríklad Greenwood Memorial, kde som sledoval, ako hrobárova lopata konečne narazila na erárny náhrobok Lucille Hendrix – v skutočnosti obyčajnú tehlu, ktorú prekryval asi tridsatcentimetrový nános zeme. Hrobár vykopával zeminu a pomaly sa po prvý raz za niekoľko desaťročí odhaľovalo miesto, kde spočíva Jimiho matka. Keď Jimiho brat Leon prvýkrát zbadal náhrobok, ktorý označoval miesto, kde je pochovaná jeho matka, rozplakal sa. Presné miesto jej hrobu nikdy nepoznal.

V pivnici Ala Hendrixa bol v istom zmysle pochovaný aj ďalší pamiatkový predmet po Jimim Hendrixovi. Bol zašantročený v rohu a ukazoval sa len tým najvernejším fanúšikom. Išlo o asi šesťdesiat centimetrov široké a stodvadsať centimetrov vysoké zrkadlo, ktoré vyrobil Jimi. Al si nikdy veľmi dobre nepamätal dátumy, ale Leon tvrdil, že ho Jimi vytvoril niekedy

v roku 1969. „Viselo v Jimiho newyorskom byte,“ spomína Leon, „a keď Jimi zomrel, poslali ho tatkovi.“ V ráme bolo asi päťdesiat kúskov rozbitého zrkadla zasadených do hliny presne v takej polohe, v akej sa nachádzali tesne predtým, než sa zrkadlo rozbilo. Črepiny smerovali špičkou do stredu zrkadla, ktorý tvorí neporušený kruh veľkosti taniera. „Toto,“ vyhlásil Al Hendrix, keď to surrealistické dielo ako od Salvadora Dalího vyťahoval zo skrine, „bola Jimiho ‚Izba plná zrkadiel.‘“

Room Full of Mirrors bol názov piesne, ktorú Hendrix začal písať v roku 1968. Načrtnol pár prvých návrhov textu a pesničku niekoľkokrát nahral. Za Jimiho života nikdy oficiálne nevyšla, ale hudobník zvažoval, že ju zaradí na svoj štvrtý štúdiový album. Skladba dokazuje, že Jimi mal nevšedný cit pre sebaopoznanie a zvláštnu schopnosť stvárňovať hudbou skutočné pocity. Zatiaľ čo sa diváci na Hendrixových koncertoch dožadovali gitarových trikov v hitoch ako *Purple Haze*, Jimiho v súkromí viac priťahovali záдумčivé a kontemplatívne skladby ako *Room Full of Mirrors* či hranie bluesových melódií, na ktorých vyrastal.

Pieseň *Room Full of Mirrors* rozpráva príbeh muža uväzneného vo svete sebareflexie takej silnej, že ho prenasleduje ešte aj v snoch. Vyslobodí sa z nej, až keď rozbije všetky zrkadlá, a potom, poranený od črepín, hľadá „anjela“, ktorý mu jediný môže darovať slobodu. Keď držíte v ruke hmotné stvárnenie tejto predstavy – umelecké dielo v podobe rozbitého zrkadla, ktoré Al uchovával vo svojej pivnici –, nedá sa nemyslieť na to, akou hlboko komplikovanou osobnosťou bol človek, ktorý túto pieseň stvoril, a na deň, keď Jimi Hendrix hľadel na svoj odraz v päťdesiatich úlomkoch. „*All I could see was me,*“ spieva v pesničke, „nevidel som nič iné, len seba.“

Charles R. Cross
Seattle, štát Washington
apríl 2005

Predslov

IZBA PLNÁ ZRKADIEL

LIVERPOOL

9. APRÍL 1967

„Býval som v izbe plnej zrkadiel a nevidel som nič iné,
len seba.“

JIMI HENDRIX, Room Full of Mirrors

Je mi ľúto, chlapci, ale takým ako vy nenalievame. Pochopte, platia tu pravidlá.“ Slová vyšli spoza baru z úst nevrlého morského vlka, ktorému sa starecky triasli ruky. Po varovaní sa otočil a začal čapovať pivo ďalšiemu štamgastovi. Premeral si ich tak rýchlo – vlastne po nich skúseným okom iba šibol –, že dvaja muži, ktorí pred ním stáli, vôbec netušili, prečo nemôžu dostať pitie. Bolo to zvláštne, lebo boli v typickom anglickom pube, kde by naliali každému, kto by mal čím zaplatiť: deťom, mužom, ktorí sa ledva držia na nohách, ešte aj trestancom s putami na úteku z basy.

Jedným z mužov, ktorým odmietol naliať, bol dvadsaťjedenročný Noel Redding, basgitarista skupiny Jimi Hendrix Experience. Noel sa narodil vo Folkestone, v meste na juhovýchode Anglicka, a celý svoj život prežil v krčmách pri mrzutých hostinských. Ešte sa mu nestalo, že by mu niekto nechcel načapovať, leda tak po záverečnej. Lenže tu ešte nezatvárali a Redding si ani za svet nevedel vysvetliť krčmárovu reakciu. „Fakt som si už začal myslieť,“ spomínal Noel po rokoch, „že ten chlapík neznáša náš singel *Hey Joe*.“

Jimi v zákulisí obklopený políciou. Raz si do svojho denníka napísal: „Viete si predstaviť, že ma chráni južanská polícia?“

© Archív Michaela Ochsa

Noel aj jeho spoločník Jimi Hendrix mali okolo krku uviazané fialové šály a na hlavách sa im dvíhali mohutné priesvitné aureoly kučeravých vlasov. Noel mal na sebe žiarivo fialové zvoňáky, Jimiho obtiahnuté nohavice boli zas z vínoočerveného zamatu. K nim mal oblečenú volánovitú pirátsku košelu so žabó na hrudi a čierny plášť. Takto sa obliekali iba herci v divadelných hrách z osemnásteho storočia alebo rockové hviezdy. Lenže v podobne čudných háboch boli Noel aj Jimi už v stovkách ďalších krčiem a ešte nikde ich neodmietli obslúžiť. V Londýne to bývalo zvyčajne naopak: len čo ich spoznali, správali sa k nim ako k členom kráľovskej rodiny, ako k modlám.

Anglicko už rozhodne prepadlo čaru Jimiho, ktorý v tom roku dovŕšil dvadsaťštyri rokov. Za šesť mesiacov vo Veľkej Británii sa už v mnohých krčmách stal vážnym hosťom a pivo mu raz kúpil ešte aj miláčik spoloč-

nosti Paul McCartney. Jimi sledoval, ako ho legendárni hudobníci a jeho dávne idoly Eric Clapton, Pete Townshend a Brian Jones z Rolling Stones prijali do svojho kruhu ako seberovného, ako priateľa. Noviny ho vyhlasovali za jednu z vychádzajúcich rockových hviezd a dávali mu prívlastky ako „Divoch z Bornea“ a „Čierny Elvis“. Dať si pivo medzi dvomi vystúpeniami, o čo sa tu s Noelom práve pokúšali, bol problém, len keď sa okolo Jimiho zhrkli jeho nespočetní obdivovatelia a obdivovateľky. A aby sa práve im, z ktorých mnohé považovali Jimiho sexepíl za neodolateľný, vyhli, Noel a Jimi sa na rýchly drink pred ďalším vystúpením vybrali do tejto odľahlej krčmy. Boli v Liverpoole, kde miestni, samozrejme, obľubovali domácich Beatles, ale to, že ich nechceli obslúžiť, by vychádzajúca superhviezda nečakala nikde v Británii. „Bol to klasický anglický pub,“ opisoval Noel, „plný prístavných robotníkov, majiteľov obchodov a im podobných.“

Ako sa Jimi neskôr Noelovi zveril, Jimimu ako prvé v krčme napadlo, že ho diskriminujú pre farbu pleti. Ako čierny Američan, ktorý žil istý čas na juhu USA, veľmi dobre vedel, aké to je, keď ho z rasových dôvodov odmietnu obslúžiť. Na Juhu, kde platili zákony „Jima Crowa“, kde stáli pitné fontánky „len pre bielych“, musel často znášať predsudky a iné ponižujúce situácie. Raz mu v jeho dome v Nashville v štáte Tennessee vystrieliť okná domu len preto, že bol čierny. Tri ťažké roky vystupoval na scénach Chitlin' Circuit, čiže na trase podnikov a krčiem, kde sa hralo rhythm and blues predovšetkým afroamerickému publiku. Aby sa na koncerty vôbec dostali, museli si potulní černošskí hudobníci cestu vopred starostlivo naplánovať, napríklad to, kde sa najedia a kam pôjdu na toaletu, skrátka bežné služby, ktoré boli v niektorých oblastiach bielej Ameriky ľuďom s čiernou pleťou odopreté. Autobusom sa s Jimim trmácala po Chitlin' Circuit aj legenda soulu Solomon Burke, ktorý spomínal, ako sa raz kapela zastavila v jedinej reštaurácii nejakého malomes-ta. Vediač, že ich v podniku ako Afroameričanov neobslúžia, poslali bieleho basgitaristu, aby kúpil jedlo pre ostatných hudobníkov. Basgitarista bol už len pár metrov od autobusu, keď sa mu škatule s jedlom, ktoré niesol, začali zošuchávať, a Jimi mu vybehol na pomoc. „Bieli chlapíci, ktorí to tam mali pod palcom, zbadali, pre koho to jedlo vlastne je,“ spomína Burke. Hendrix a Burke zhrozene sledovali, ako sa za nimi od pultu ženú muži a oháňajú sa sekerami ako zbraňami. „Všetko jedlo zobrali a hodili ho na zem,“ vraví Burke. „Nebránili sme sa, pretože sme vedeli, že keby chceli, tak by nás mohli zabiť, a že by na svojej strane mali aj šerifa, ktorý by sa k nim najskôr pridal.“

V Anglicku si Jimi mohol od väčšiny rasových predsudkov oddýchnuť, zistil, že v Británii sú viditeľnejšími ukazovateľmi spoločenského statusu trieda a prízvuk. V Spojených štátoch mu etnický pôvod v kariérnom postupe bránil, najmä keď prekračoval žánre a pri hraní ignoroval všeobecne prijímané pravidlo, že bieli hrajú rock a čierni R&B. No v Anglicku sa pokladala jeho rasa a americký prízvuk za akési nóvum. Ako Amík a k tomu čiernej pleti fungoval ako jedinečný outsider, ktorého si však za tento status vážili. „Bol to prvý americký černocho, ktorého som stretol,“ spomína Noel Redding, „a už len tým bol zaujímavý.“ Aj Sting, ktorý v roku 1967 ako tínedžer navštívil turné Jimi Hendrix Experience, neskôr napísal, že práve na tom koncerte „videl po prvý raz černocho“.

Ďalší dôvod krčmárovho odmietnutia, ktorý Jimimu v liverpoolskom pube prebehol hlavou, sa týkal jeho kabáta. Nosil starožitný vojenský kabát, pozostatok zo slávnych čias britského impéria. Kúpil si ho na londýnskom blšom trhu a bol veľkolepo zdobený – na jeho hrudi sa skvelo šesťdesiattri zlatých gombíkov, rukávy a stred zdobilo rafinované zlaté vyšívanie a nechýbal ani golier, takže ktokoľvek by si ho obliekol, vyzeral by v ňom trochu ako anglický dandy. „Ten kabát ho už párkrát dostal do problémov,“ spomína Jimiho vtedajšia priateľka Kathy Etchingham. „Keď dajakí dôchodcovia na ulici zbadali, ako si to ulicou štráduje výstredný černocho v kabáte, bolo im hneď jasné, že neslúžil u husárov.“ Anglickí vojnoví veteráni nelenili a okamžite sa začali pohoršovať, že Jimi nosí ten kabát, a keďže sa nepozerali na Top of the Pops, netušili, že je rocková hviezda. Všetky konflikty, ktoré kabát vyvolával, sa však väčšinou zažehnali, keď sa nekonečne zdvorilý Jimi ospravedlnil a spomenul, že je čerstvý veterán 101. výsadkovej divízie armády USA. To na umlčanie starčekov stačilo a ešte mu aj vyslúžilo ďakovné potľapkanie po chrbte. Väčšina ľudí v Británii si dokonca v roku 1967 pamätala, ako legendárna 101. divízia s nebojácnosťou skutočných hrdinov v deň D padákmi pristála v Normandii.

A v tom kabáte Hendrix naozaj vyzeral ako hrdina. Meral len 178 centimetrov, ale ľudia mu neraz mylne hádali minimálne 180, čiastočne preto, že ho zväčšovalo jeho obrovitánske afro. Tento klam umocňovala aj chudá hranatá postava do tvaru obráteného trojuholníka – mal úzke boky i pás, ale neskutočne široké plecia a ramená. Jeho prsty boli neobvykle dlhé a hybké a rovnako ako celé telo mali sýto karamelový odtieň. Jeho spoluhráči z kapely mu zo žartu hovorili „Netopier“, lebo cez deň si rád zatahoval závesy a spal, ale prezývka sa hodila aj k jeho záľube v nosení plášťov, ktorá

podčiarkovala jeho zjav superhrdinu. „Keď sme v Londýne išli po ulici,“ spomína Kathy Etchingham, „ľudia sa z času na čas zastavovali a kukali naňho ako na dajaké zjavenie.“ Jimi mal široké hnedé oči mandľového tvaru, ktoré sa na svetle leskli. Okamžite sa stal obľúbencom britskej tlače, ale ešte viac ho zbožňovali fotografi, pretože mal ako fotomodel danosť vyzerat' úchvatne z ktoréhokoľvek uhla. To všetko umocňoval jemný výraz v tvári, vďaka ktorému každá jeho fotka akoby rozprávala nejaký príbeh. Dokonca aj v takom neosobnom médiu ako novinová fotografia sršala z Jimiho sexualita, ktorá pôsobila nebezpečne a exoticky.

Ibaže liverpoolskemu krčmárovi s chladným oceľovým pohľadom bola jeho oslnivá krása úplne ukradnutá a ani napriek opakovaným zdvorilým prosbám a niekoľkým bankovkám vystaveným na pult nezískala Jimimu pivo. Je dosť možné, že Jimimu napadlo, či starého pána neupovedomí o svojej rastúcej sláve, ale dochádzala mu trpezlivosť. Jimi bol síce známy ako tichý a vzorne vychovaný mladík, ale mal aj prchkú povahu, ktorá občas vzplanula, najmä keď ju povzbudil alkoholom, a vtedy božeuchovaj každého, kto mu vošiel do cesty. „Keď sa vytočil,“ vraví jeho vtedajšia priateľka Kathy, „vybuchol ako sopka.“ No aspoň v tomto bare na drink ešte len čakal, čo znižovalo šancu, že šmarí krčmára o zem.

Nakoniec sa Jimi trochu koktavo – neuh ešte z detstva, ktorý sa uňho prejavoval, keď bol nervózny – na barmana osopil. „Je to...“ spýtal sa nahnevane, „je t-to preto, že som čierny?“

Barman odpovedal rýchlo a presvedčivo. „Nie, preboha, chlape! Nečítal si nápisy na dverách?“ Nato starý krčmár schmatol utierku a podráždene odkráčal na druhý koniec baru.

Len čo sa vyradila možnosť rasových predsudkov, Jimi a Noel sa znova začali na situáciu dívať ľahkovážne a s humorom. Vyškerili sa na seba ako dvaja pubertiaci, ktorí vyviedli nejakú nezbedu a čakajú, kým sa na to príde. „Vyprskli sme do smiechu,“ spomína Noel. „Nemali sme tušenia, čo sme teda spravili.“ Noel zavtipkoval, že v Liverpoole asi musí byť človek členom Treegulls – tak Noel prezýval Beatles –, aby mu naliali. Potom vyšiel von pozrieť sa na dvere a uvidel na nich prišpendlené dva nápisy. Hore visel veľký plagát pozývajúci do cirkusu, ktorý sa zastavil opodiaľ, a pod ním rukou napísaný nápis, ktorý vysvetľoval, prečo mali Jimi a Noel zakázaný vstup do krčmy. Keď si ho Noel prečítal, chytil ho záchvat smiechu, ktorý ho na chvíľku dostal do kolien. Veď toto je hotová legenda, pomyslel si Noel, z toh-

to si budeme v autobuse na turné robiť srandu celé mesiace. „Už som sa nevedel dočkať,“ spomína si Noel po rokoch, „ako ju vyrozprávam Mitchovi Mitchellovi, ten nikdy nedopustí, aby zapadla prachom.“ Keď sa znova vrátil dnu, aby to oznámil Jimimu, zbadal, ako na seba Jimi a krčmár revú.

„Už som ti povedal, že vám nemôžeme naliať!“ trval na svojom krčmár. „Máme svoje pravidlá.“ Noel chcel medzi nich vstúpiť, ale hostinský sa už dostal do ráže a ďalej kázal. „Nápis na dverách to hovorí jasne. Ak sem pustíme jedného z vás, ty a tvoja fajta mi zapelešíte celú debilnú krčmu a takto sa nedá podnikáť, fakt nie. Už aj tak kazí obchody, že sa tu zastavil cirkus. Máte to tam čierne na bielom: „Šašom vstup zakázaný!““

Noel spomínal, že Jimimu chvíľu trvalo, aby mu došiel význam slov. Ešte aj keď mu Noel vysvetlenie pošepol do ucha: „Tuto neďaleko stojí cirkus a tento týpek tu nechce šašov. Myslí si, že sme šašovia,“ Jimi vyzeral stále v pomykove, až v úžase. A ako mu tento až kozmický fór začal pomaly dochádzať, na tvári sa mu rozhostil obrovský úsmev od ucha uchu. Takže ho nevyhadzujú z krčmy, pretože je čierny, ani preto, že má na sebe vojenský kabát, alebo preto, že je príliš výstredný či oblečený ako pirát, alebo nebudaj preto, že je v Liverpoole a nie je jedným z Beatles, aj keď v istom zvláštnom zmysle to bolo pre všetko dohromady a možno ešte viac.

Tej jari bol Jimi tou najstrhujúcejšou rockovou hviezdou vo Veľkej Británii, už o dva mesiace vystúpi v rovnakom vojenskom kabáte na legendárnom Monterey Pop Festivale, po ktorom v Amerike definitívne prerazí. Po tejto šou sa z neho stane najsledovanejšia hviezda na svete. Ani nie o dva mesiace mu Paul McCartney po jeho koncerte v Londýne podá džointa, potľapká ho po pleci a povie: „Chlape, to bolo popiči.“ Lenže ten podvečer v krčme v McCartneyho Liverpoole nechceli Jimimu načapovať pivo, nech hovoril, čo chcel. Krčmár sa nedal presvedčiť, že pred ním sedí popová hviezda, ten iba počul, ako mu ten šašo vykladá, že je z nejakého cirkusového súboru zvaného „The Experience“. A šašovia, obzvlášť tí s veľkou trvalou na hlave, myslel si starý barman, robia podniku veľmi, veľmi zlé meno.